

N:o 57.

Ank. till Riksd. kansli den 1 maj 1888, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner i fråga om användande af de medel, som inflyta genom tull på lifsmedel m. m.

(R. o. I. A.)

I en inom Riksdagens Första Kammare väckt motion (n:o 73) har herr *C. A. Adelsköld* föreslagit, att Riksdagen ville besluta, att de medel, som komme att inflyta genom de nya tullarne på spannmål, mjöl eller andra lifsförnödenheter samt genom förhöjda tullsatser på industrialster och annat, skulle särskildt redovisas och ställas till riksgäldskontorets förfogande, att tills vidare eller tills beslut kunnat fattas om medels anvisande till understöd åt sjöfarts- och fiskerinäringarna samt till arbetare- och ålderdomsförsäkringar m. m. dylikt, användas till beslutade jernvägsbyggnader samt till ökad amortering af statens och hypoteksbankens i utlandet upptagna lån.

I samma ämne har förslag väckts inom Andra Kammaren af herr *P. A. H. Stjernspetz*, som i motion n:o 35, under hänvisande till en motion, som herr Hedlund i januari 1887 skulle hafva inom Första Kammaren väckt, hemställt, att Riksdagen måtte besluta om särskild bokföring af statens inkomster för möjligen blifvande lifsmedelstullar för att uteslutande användas till arbetsklassens och fattiga enkors och barns bästa.

Statsutskottet, till hvars behandling dessa motioner blifvit remitterade, har under riksdagens lopp från herr Stjernspetz fått emottaga en skrifvelse af innehåll, bilagan n:o 1 utvisar.

Beträffande skälen till herr Adelskölds förslag, anhåller utskottet att få hänvisa till sjelfva den utförliga motionen. Utskottet vill ej förneka det

tänkvärda, som deri innehålles, men då i de ämnen, motionären afhandlar, några bestämda förslag ej föreligga; då det i allmänhet torde vara allt annat än lämpligt att till vissa bestämda ändamål särskildt anslå vissa statens inkomster; och då ingen svårighet torde möta att vid uppgörande af statsregleringen för nästkommande år använda samtliga de befintliga tillgångarna på ett för staten och det allmänna fullt gagneligt sätt, delvis öfverensstämmande med hvad i herr Adelskölds motion åsyftas, får utskottet, som med anledning af den i herr Stjernspetz' ifrågavarande motion gjorda hänvisning velat erinra, att herr Hedlund icke väckt någon motion vare sig under den förra eller senare af 1887 års riksdagar, hemställa:

- a) att herr Adelskölds omförmälda motion ej må till någon särskild Riksdagens åtgärd föranleda; samt
- b) att herr Stjernspetz' omförmälda motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 maj 1888.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Bil. I.

Till förtydligande af min motion, n:o 35, i Andra Kammaren innevarande Riksdag, får jag inför statsutskottet anföra följande:

Som lifsmedelstullarne i första hand komma att mer eller mindre hårdt drabba de kroppsarbetande och fattigare samhällsklasserna, hvarigenom kommunernas fattigvårdstunga i framtiden också snarare kommer att ökas än förminskas, oaktadt den redan nu, som hvar man vet, kännes mycket betungande, hvartill kommer, att *sjelfva det sätt*, hvarpå fattigunderstödet utdelas, åstadkommer mycken ovilja och mycket obehag för så väl de gifvande som för de mottagande eller verkar demoraliserande, torde väl icke kunna bestridas, att önskligt vore dels att nedbringa kommunernas utlagor för fattigvården och dels att förminska obehagen vid understödens utgifvande. Ett sätt att åstadkomma förbättring i dessa afseenden vore väl onekligen, om fattigunderstöden, åtminstone till de mera oförvitliga bland de behöfvande, kunde utdelas i form af större och mindre pensioner, som utginge af statsmedel. Derjemte torde äfven barn och yngre personer bland de fattigare klasserna böra uppmuntras till att göra insättningar i lifränte- och kapitalförsäkringsanstalter genom mindre bidrags lemnande dertill från det allmännas sida, för den händelse att medel dertill kunde beredas.

Som det emellertid icke torde vara möjligt att utan regeringens kraftiga bistånd vid innevarande riksdag kunna åstadkomma en fullständig plan för detta ändamål, och då en komité dessutom är tillsatt för utarbetande af förslag till en arbetare- och ålderdomsförsäkringsanstalt för hela riket, anhåller jag få göra det tillägg, att Riksdagen, utom hvad i min ofvannämnda motion blifvit yrkadt, äfven ville besluta

att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för nästa Riksdag framlägga förslag till dessa medels användande dels till en arbetare- och ålderdomsförsäkringsanstalt, omfattande hela riket, dels till fördelning åt alla våra kommuner, att i form af större och mindre pensionsbelopp utgå till de mest behöfvande och deraf förtjenta personer inom hvarje kommun, äfvensom rättighet för samma kommuner att af dessa medel kunna använda en del såsom bidrag till fattiga barns inträde i någon lifränteanstalt, allt emot redovisningsskyldighet.

Stockholm den 20 mars 1888.

P. A. H. Stjernspetz.